

PWYLLGOR SAFONAU

Cofnodion cyfarfod anghysbell a gynhaliwyd ar 13 Gorffennaf, 2023.

Mae'r Agenda ar gael [yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar gael [yma](#).

Yn Bresennol: R. Hendicott (Cadeirydd); L. Tinsley (Is-Gadeirydd); R. Alexander, P. Hallett a G. Watkins (Aelodau Annibynnol); Cynghorydd P. Summers (Cynrychiolydd Cynghorau Tref a Chymuned); Cynghorwyr R.M. Birch, J.E. Charles a C.P. Franks.

191 CYHOEDDIAD –

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Prif Swyddog Gwasanaethau Democrataidd a Chraffu y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwyd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol".

192 COFNODION –

PENDERFYNWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 8 Mehefin, 2023 fel cofnod cywir gan nodi bod Mrs. Tinsley wedi holi a oedd y Swyddog Monitro wedi derbyn cofnod o ymweliad y Cyngor Cymuned yn Llangan. Dywedodd y Swyddog Monitro a'r Prif Swyddog Craffu a Gwasanaethau Democrataidd nad oedd wedi derbyn cofnod, fodd bynnag, trefnwyd cynnal cyfarfod arall gyda'r Cyngor Cymuned ym mis Awst 2023.

193 DATGANIADAU BUDDIANT –

Datganodd y Cynghorydd Franks fuddiant mewn cysylltiad ag un o'r ceisiadau yn Eitem Agenda Rhif 5 – Ceisiadau am Ollyngiad gan fod ganddo berthnasau yn Ysgol Stanwell hefyd ac y byddai'n cyflwyno cais tebyg maes o law ac y byddai'n gadael yr ystafell pan fyddai'r cais hwnnw'n cael ei ystyried.

194 COFNODION Y PWYLLGOR PENODIADAU: PWYLLGOR SAFONAU –

Roedd cofnodion Pwyllgor Penodiadau'r Pwyllgor Safonau gerbron y Pwyllgor er gwybodaeth a nodwyd bod cyfweiliadau wedi'u cynnal ar gyfer swydd cynrychiolydd Cyngor Tref a Chymuned ar y Pwyllgor Safonau a bod y Cynghorydd P. Summers (Cyngor Cymuned Penllin) wedi'i benodi. Rhoddodd y cofnodion wybod hefyd fod Mrs. P. Hallett, Mrs. L. Tinsley (o 13 Gorffennaf, 2023) a Mr. R. Hendicott (o 31 Gorffennaf, 2023) wedi cael eu hailbenodi fel Aelodau Annibynnol o'r Pwyllgor Safonau am bedair blynedd arall yn unol â'r rheoliadau.

PENDERFYNWYD – NODI cofnodion y Pwyllgor Penodiadau ar gyfer y Pwyllgor Safonau a gynhaliwyd ar 26 Mehefin 2023.

Rheswm dros y penderfyniad

Ystyried y cynnwys.

195 CEISIADAU AM GANIATÂD (SW/PGCD) –

Roedd Rheoliadau Pwyllgorau Safonau (Caniatáu Gollyngiadau) (Cymru) 2001 yn caniatáu i'r Aelodau wneud cais i'r Pwyllgor Safonau i siarad am, ac os yw'n briodol, i bleidleisio ar faterion na fyddent fel arall yn gallu siarad amdanynt neu bleidleisio arnynt neu aros yn yr ystafell wrth iddynt gael eu trafod oherwydd buddiannau rhagfarnus.

Yn ystod y drafodaeth, rhoddodd y Swyddog Monitro gyngor i'r Pwyllgor, gan ystyried y ceisiadau a gyflwynir a'r paragraffau perthnasol, o ran pan gaiff Pwyllgor Safonau ganiatáu gollyngiadau.

O ran cais y Cynghorydd Payne, dywedodd y Swyddog Monitro fod ceisiadau tebyg wedi cael eu cytuno gan y Pwyllgor Safonau yn flaenorol.

Wrth gyfeirio at y cais gan y Cynghorydd G. Smith yn ymwneud â chyfarfodydd arfaethedig i drafod Cynllun Datblygu Lleol Bro Morgannwg, nodwyd, yn gysylltiedig â'r cais, fod y Cynghorydd Smith wedi cyflwyno map yn nodi agosrwydd ei safle i'r tir dan sylw a phenderfynwyd wedi hynny y dylid caniatáu i'r Cynghorydd Smith siarad yn unig ar faterion yn ymwneud â Chynllun Datblygu Lleol Bro Morgannwg sydd ar ddod drwy gydol y cyfnod ymgynghori'n ymwneud â Chynllun Datblygu Lleol Bro Morgannwg 2021-2036 sydd ar ddod.

Wedi ystyried y pum cais a gyflwynwyd gan Aelodau Cyngor Tref Llanilltud Fawr, dywedodd y Swyddog Monitro fod Cyngor Tref Llanilltud Fawr yn ymgynghorai i unrhyw geisiadau cynllunio yn yr ardal, gyda'r penderfyniad o ran a ddylid cymeradwyo neu wrthod ceisiadau o'r fath yn nwylo Cyngor Bro Morgannwg fel Awdurdod Cynllunio Lleol. Ar ôl gofyn am eglurhad gan Glerc Cyngor Tref Llanilltud Fawr, cadarnhawyd bod gan Bwyllgor Cynllunio'r Cyngor Tref awdurdod wedi'i ddirprwyo i wneud cyflwyniadau i Gyngor Bro Morgannwg ar geisiadau cynllunio. Roedd Pwyllgor Cynllunio'r Cyngor Tref yn cynnwys saith Aelod ac un o'r Aelodau oedd yr ymgeisydd hefyd. Ar ôl ystyried y wybodaeth, teimlai'r Pwyllgor Safonau y byddai er budd gorau'r Gymuned pe bai pob Aelod o Bwyllgor Cynllunio Llanilltud Fawr yn gallu siarad a phleidleisio yn y cyfarfod.

Wrth gyfeirio at gais y Cynghorydd Sivagnanam, nodwyd unwaith eto fod ceisiadau tebyg wedi cael eu cymeradwyo o'r blaen gan y Pwyllgor Safonau ar gyfer Aelodau Etholedig a oedd â theulu mewn ysgolion a, fel Aelod Cabinet, byddai'r Cynghorydd yn gwneud penderfyniadau gyda holl Aelodau'r Cabinet ar y cyd.

Yr oedd wedi hyny

PENDERFYNWYD – CANIATÁU'r gollyngiadau fel y nodir yn y rhestr isod yn hyd at ddyddiad yr Etholiadau Llywodraeth Leol nesaf, neu'r dyddiad a nodir isod:

Aelod sy'n Gofyn am Ollyngiad	Paragraff(au) Rheoliadau'r Pwyllgor Safonau (Caniatáu Gollyngiadau) (Cymru) 2001 - y Caniateir Gollyngiadau oddi tanynt ac y gwnaed cais amdanynt oddi tanynt	Penderfyniad
Y Cyngorydd H.M. Payne	(ch), (d), (dd) ac (ff)	Siarad a phleidleisio ar faterion yng nghyfarfodydd Cyngor Bro Morgannwg yn ymwneud ag adolygu telerau ac amodau cyflogeion y Cyngor (gan gynnwys cyllidebau) yng ngolwg aelod o'r teulu'n cael ei gyflogi gan yr Awdurdod. Rhoddwyd gollyngiad hyd at ddyddiad yr Etholiadau Llywodraeth Leol nesaf
Y Cyngorydd G. Smith	(ch), (d) ac (dd)	Siarad ar faterion sy'n ymwneud â Chynllun Datblygu Lleol Bro Morgannwg sydd ar ddod yn unig drwy gydol y cyfnod ymgynghoriadau sy'n ymwneud â Chynllun Datblygu Lleol Bro Morgannwg 2021-2036 sydd ar ddod. Rhoddwyd gollyngiad drwy gydol y cyfnod ymgynghori sy'n ymwneud â'r CDLI newydd hyd nes y caiff ei fabwysiadu
Y Cyngorydd Dr. P. Dickson	(a) ac (i)	Siarad a phleidleisio yng nghyfarfodydd Pwyllgor Cynllunio Cyngor Tref Llanilltud Fawr mewn cysylltiad â Cheisiadau Cynllunio 2023/00596/FUL – Fferm Purlon. Y gollyngiad i'w roi ar gyfer yr

		un cyfarfod pan fydd y cais yn cael ei drafod.
Y Cyngorydd G. Morgan	(a) ac (i)	Siarad a phleidleisio yng nghyfarfodydd Pwyllgor Cynllunio Cyngor Tref Llanilltud Fawr mewn cysylltiad â Cheisiadau Cynllunio 2023/00596/FUL – Fferm Purlon. Y gollyngiad i'w roi ar gyfer yr un cyfarfod pan fydd y cais yn cael ei drafod.
Y Cyngorydd D. Foster	(a) ac (i)	Siarad a phleidleisio yng nghyfarfodydd Pwyllgor Cynllunio Cyngor Tref Llanilltud Fawr mewn cysylltiad â Cheisiadau Cynllunio 2023/00596/FUL – Fferm Purlon. Y gollyngiad i'w roi ar gyfer yr un cyfarfod pan fydd y cais yn cael ei drafod.
Y Cyngorydd J. Deakin	(a) ac (i)	Siarad a phleidleisio yng nghyfarfodydd Pwyllgor Cynllunio Cyngor Tref Llanilltud Fawr mewn cysylltiad â Cheisiadau Cynllunio 2023/00596/FUL – Fferm Purlon. Y gollyngiad i'w roi ar gyfer yr un cyfarfod pan fydd y cais yn cael ei drafod.
Y Cyngorydd G. Hughes	(a) ac (i)	Siarad a phleidleisio yng nghyfarfodydd Pwyllgor Cynllunio Cyngor Tref Llanilltud Fawr mewn cysylltiad â Cheisiadau Cynllunio 2023/00596/FUL – Fferm Purlon. Y gollyngiad i'w roi ar gyfer yr un cyfarfod pan fydd y cais yn cael ei drafod.
Y Cyngorydd S. Sivagnanam	(ch), (d), (dd) ac (ff)	Siarad a phleidleisio yng nghyfarfodydd Cyngor Bro Morgannwg pan drafodir materion, gan gynnwys cyllidebau, mewn cysylltiad â'r ysgol. Rhoddwyd gollyngiad hyd at ddyddiad

		yr Etholiadau Llywodraeth Leol nesaf
--	--	---

Rheswm dros y penderfyniad

Cydymffurfio â'r rheoliadau a'r rhwymedigaethau ar gyfer caniatáu gollyngiadau i siarad a phleidleisio ac ystyried y ceisiadau sy'n cael eu cyflwyno.

196 SYLWADAU GAN AELODAU ANNIBYNNOL O GYFARFODYDD PWYLLGORAU CYNGHORAU TREF A CHYMUNED (SW/PGCD) –

Un o rolau'r Pwyllgor Safonau oedd hyrwyddo a chynnal safonau ymddygiad uchel gan Gyngorwyr, Aelodau Cyfetholedig a chynrychiolwyr Eglwys a Rhiant-Lywodraethwyr y Cyngor.

Cyflwynwyd adroddiadau adborth mewn perthynas â'r arsylwadau a wnaed gan Aelodau Annibynnol Cyngorau Tref a Chymuned i'r Swyddog Monitro a chyflwynwyd diweddariadau generig llafar o'r adroddiadau i'r Pwyllgor Safonau gan Aelodau Annibynnol yn rheolaidd. Gwnaed unrhyw arsylwadau a oedd yn gofyn am drafodaeth benodol gyda Phrif Weithredwr Cyngor Bro Morgannwg neu Gadeirydd Pwyllgor a Chlerc / Cadeirydd Cyngor Tref a Chymuned gan y Swyddog Monitro a / neu'r Prif Swyddog Craffu a Gwasanaethau Democrataidd. Cyflwynwyd adroddiad trosolwg a gwersi a ddysgwyd o'r holl ymweliadau a gynhaliwyd hefyd yng nghyfarfod y Pwyllgor Safonau ym mis Mawrth 2022.

Wrth siarad gerbron y Pwyllgor, dywedodd Mrs. Hallett ei bod wedi mynychu cyfarfod Cyngor Cymuned yn Llancarfan ar 15 Mehefin 2023. Yn anffodus, roedd y sain hanner ffordd trwy'r cyfarfod wedi dod yn ysbeidiol ac nid oedd wedi gallu cael mynediad at y cofnodion na'r agendâu oherwydd nad oedd y safle ar-lein ar gael. Fodd bynnag, roedd y rhannau o'r cyfarfod yr oedd hi wedi'u harsylwi wedi'u cadeirio'n dda a'u cefnogi'n dda gan y Clerc gyda'r ddau yn cydweithio'n dda. Er ei fod yn gyfarfod da, dywedodd y byddai'r problemau o ran yr ateb ar-lein yn ôl pob tebyg wedi ei gwneud hi'n anodd i'r cyhoedd a oedd yn gwyllo. Dywedodd y Prif Swyddog Craffu a Gwasanaethau Democrataidd y byddai'n cysylltu â'r Clerc i drafod yr arsylwadau a rhoi gwybodaeth i Mrs. Hallett yn unol â hynny.

Dywedodd Mr. Hendicott, wrth gyfeirio at ei bresenoldeb mewn cyfarfod Cyngor Cymuned y Wig ar 15 Mehefin, 2023, nad oedd copiâu o'r agenda ar gael yn yr oriel gyhoeddus. Fodd bynnag, roedd y cyfarfod yn foddhaol ac wedi cael ei gadeirio'n dda iawn gan yr Is-gadeirydd, nid oedd unrhyw broblemau yn ystod y cyfarfod, roedd y cyhoedd yn gallu siarad yn y cyfarfod, ynghyd â'r heddlu lleol ac ar y cyfan roedd yn gyfarfod boddhaol iawn.

Yn dilyn yr adroddiadau llafar ar arsylwadau, gofynnodd y Cadeirydd a oedd unrhyw Gyngorau Tref a Chymuned eraill yr oedd angen eu harsylwi. Dywedodd y Prif Swyddog Craffu a Gwasanaethau Democrataidd nad oedd dau Gyngor Cymuned, Dinas Powys ac Ewenni, wedi'u harsylwi hyd yma gyda'r Cadeirydd yn gofyn i holl Aelodau Annibynnol y Panel gael gwybod am ddyddiadau cyfarfodydd y Cyngorau Cymuned hyn yn y dyfodol er mwyn gallu eu harsylwi cyn gynted â phosibl.

Wedi ystyried y sylwadau a dderbyniwyd ac yn dilyn y drafodaeth yn y cyfarfod, fe wnaed hynny wedyn

PENDERFYNWYD –

- (1) Nodi'r adroddiad a'r adborth a gafwyd mewn perthynas â'r ymweliadau arsylwi a gynhaliwyd gan Aelodau Annibynnol y Pwyllgor Safonau i gyfarfodydd y Cyngor Tref a Chymuned.
- (2) Cyflwyno'r adborth mewn cysylltiad â'r ddau sylw a gyflwynwyd yn y cyfarfod i Glerc a Chadeirydd y Cynghorau Cymuned perthnasol gan y Prif Swyddog Craffu a Gwasanaethau Democrataidd.
- (3) Anfon manylion y ddau Gyngor Tref a Chymuned i'w harsylwi sy'n weddill drwy e-bost at yr Aelodau Annibynnol er mwyn gallu cynnal ymweliadau cyn gynted â phosibl.

Rhesymau dros benderfyniadau

(1&2) Ystyried yr arsylwi a wnaed a rôl y Pwyllgor Safonau.

(3) Sicrhau bod yr holl Gynghorau Tref a Chymuned wedi eu harsylwi fel y cytunwyd gan y Pwyllgor Safonau.

197 DIWEDDARIAD AR FFORWM Y PWYLLGOR SAFONAU CENEDLAETHOL (SW/PGCD) –

Ym mis Medi 2019 roedd y Pwyllgor Safonau wedi'i hysbysu o Gylch Gorchwyl Fforwm Safonau Gogledd Cymru, wedi cael trosolwg o'i waith ac wedi cael gwybod am yr adborth a gafwyd ynghylch sefydlu Fforwm Safonau yn Ne a Dwyrain Cymru. Roedd Grŵp Swyddogion Monitro Cymru Gyfan wedi trafod sefydlu Fforwm Cenedlaethol i Gymru gyda Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru oedd wedi cytuno'n garedig i ddarparu'r gefnogaeth ysgrifenyddol i'r corff. Cynhaliwyd cyfarfod cyntaf Fforwm Pwyllgorau Safonau Cymru Gyfan ar 27 Ionawr, 2023 a'r cyfarfod diweddaraf ar 30 Mehefin, 2023 a fynychwyd gan Gadeirydd y Pwyllgor Safonau, R. Hendicott. Roedd agenda cyfarfod diweddaraf y Fforwm wedi'i atodi fel atodiad i'r adroddiad, a nodwyd, o ran Eitem 9 yr Agenda – Rhoddion a Lletygarwch, y penderfynwyd yng nghyfarfod diwethaf y Pwyllgor y dylid diwygio trothwy Cyngor Bro Morgannwg ar gyfer rhoddion yn unol â holl Awdurdodau eraill Cymru ar ôl ystyriaeth gan Swyddogion Monitro yn y Fforwm Safonau fel a ganlyn:

- Rhoddion, buddion materol neu fanteision – £25.00 neu gyfanswm o £100.00 dros flwyddyn o un ffynhonnell.

Dywedodd y Cadeirydd wrth y Pwyllgor ei fod wedi mynychu ar 30 Mehefin, 2023 ac wedi hynny rhoddodd drosolwg o'r trafodaethau a gynhaliwyd yn y cyfarfod er gwybodaeth i'r Pwyllgor. Derbyniwyd y trothwy o £25.00 ar gyfer rhoddion gan y rhan fwyaf o Gynghorau yng nghyfarfod y Fforwm gyda Swyddogion Monitro yn

ceisio cyflwyno hyn fel dull cyson o weithredu yn eu Cynghorau eu hunain ledled Cymru.

Roedd Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru hefyd wedi siarad gerbron y Fforwm gan roi gwybod bod gostyngiad o 4% wedi bod yn nifer y cwynion yn honni camymddwyn gan Aelodau Awdurdod Lleol. Bu gostyngiad hefyd yn nifer y cwynion yn erbyn Cynghorwyr Tref a Chymuned. Trafododd y Fforwm hefyd ddyletswydd Arweinwyr Grwpiau i gymryd camau rhesymol i hyrwyddo a chynnal safonau ymddygiad uchel gan Aelodau o'u Grwpiau a nodwyd bod profiad wedi bod yn gadarnhaol ac yn galonogol ar y cyfan a oedd wedi bod yn wir yng Nghyngor Bro Morgannwg.

Cafwyd trafodaeth ddiddorol ar adnoddau, a chydabuwyd y dylai Llywodraeth Cymru ddarparu cyllid ychwanegol ar ôl gosod mwy a mwy o gyfrifoldebau ar Bwyllgorau Safonau oherwydd dyletswyddau dan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, nodwyd yn enwedig y swm sylweddol o waith sy'n cael ei osod ar Swyddogion Monitro a'u timau.

Yn dilyn cais gan y Swyddog Monitro, roedd y Cadeirydd wedi codi'r mater o anghysondeb o fewn y Canllawiau Statudol ac Anstatudol a dderbyniwyd yn ddiweddar gan Lywodraeth Cymru mewn perthynas â dyletswyddau Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021. Roedd hyn yn ymwneud â'r gwaith gydag Arweinwyr Grwpiau. Roedd un agwedd ar y Canllawiau wedi nodi y dylid cynnal cyfarfodydd gydag Arweinwyr Grwpiau gydag aelodau'r Pwyllgor Safonau ond mewn rhan arall roedd wedi dweud y dylid cynnal cyfarfodydd Arweinwyr Grwpiau gyda Chadeirydd y Pwyllgor Safonau. Cytunodd cynrychiolydd CLILC i gyfeirio'r anghysondeb at Lywodraeth Cymru ac ers y cyfarfod roedd y Cadeirydd wedi cael gwybod bod Llywodraeth Cymru bellach wedi egluro y dylai'r Canllawiau ddweud bod Arweinwyr Grwpiau yn cwrdd â holl aelodau'r Pwyllgor Safonau.

Barn y Swyddog Monitro oedd y gallai'r system a sefydlwyd i reoli'r ddyletswydd hon barhau yn y Fro gyda ffordd awgrymedig ymlaen i gynnwys Arweinwyr Grwpiau'n adrodd i'r Pwyllgor Safonau.

PENDERFYNWYD – Derbyn yr adroddiad a'r diweddariadau llafar a roddwyd yn y cyfarfod o'r trafodaethau a gafwyd yng nghyfarfod y Fforwm a gynhaliwyd ar 30 Mehefin 2023.

Rheswm dros y penderfyniad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r diweddariad a roddwyd yn y cyfarfod.

198 CANLLAWIAU STATUDOL AC ANSTATUDOL AR GYFER PRIF GYNGHORAU YNG NGHYMRU – DARPARIAETHAU ATEGOL YN NEDDF LLYWODRAETH LEOL 2000, MESUR LLYWODRAETH LEOL (CYMRU) 2011 A DEDDF LLYWODRAETH LEOL AC ETHOLIADAU (CYMRU) 2021 (SW/PGCD) –

O ran Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, darparodd Llywodraeth Cymru Ganllawiau Dros Dro ar ddarpariaethau a dyletswyddau'r agweddau sy'n ymwneud â'r Pwyllgor Safonau ym mis Mai 2022.

Ym mis Mehefin 2023 cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ganllawiau statudol ac anstatudol wedi'u diweddarau ar gyfer Prif Gyngorau Cymru – gan ategu darpariaethau o fewn Deddf Llywodraeth Leol 2000, Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 a Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 sydd i'w gweld yn https://www.llyw.cymru/sites/default/files/publications/2023-07/canllawiau-statudol-ac-anstatudol-ar-gyfer-prif-gyngorau-yng-nghymru_4.pdf.

Roedd y Canllawiau uchod yn ymdrin â nifer o agweddau, fodd bynnag, gellid dod o hyd i'r materion sy'n benodol i gylch gwaith y Pwyllgor Safonau mewn adrannau 4.0, 5.0, 6.0 a 7.0 Rhan 2 y Canllawiau ac roeddent wedi'u hatgynhyrchu yn Atodiad A yr adroddiad.

Nododd paragraff 2.5 yr adroddiad fod rhai o'r agweddau a amlygwyd yn dangos diwygiadau lle nad oedd unrhyw newidiadau materol wedi'u gwneud o'r canllawiau dros dro a/neu wedi'u diwygio i gynnig eglurhad pellach. Fodd bynnag, tynnwyd sylw hefyd at rai agweddau eraill yn yr Atodiad lle'r oedd newidiadau neu ychwanegiadau wedi'u gwneud.

Diolchodd y Pwyllgor Safonau i'r swyddogion am roi'r manylion yn yr adroddiad a'r Atodiad oherwydd yn eu barn nhw roedd y rhannau a amlygwyd yn hawdd eu darllen a'u deall.

Wrth gyfeirio at y ddogfen, tynnodd y Swyddog Monitro sylw'r Pwyllgor at baragraff 4.24 a oedd yn ymwneud â'r camau rhesymol y gall Arweinwyr Grwpiau eu cymryd wrth gyflawni'r ddyletswydd, sef pwynt bwled ychwanegol i'r canllawiau dros dro a dywedodd y Swyddog Monitro y byddai Gwasanaethau Democrataidd yn cael eu cynnwys mewn agweddau o'r fath o fewn y profforma a roddir i Arweinwyr Grwpiau i'w cynorthwyo i gyflawni'r ddyletswydd.

Cyfeiriodd paragraff 4.29 at y ffordd y byddai Arweinwyr Grwpiau Gwleidyddol eisiau sicrhau eu bod yn gallu dangos tystiolaeth o'r camau yr oeddent wedi'u cymryd i helpu i greu amgylchedd lle'r oedd yr Aelodau'n dangos safonau ymddygiad priodol ac unwaith eto argymhellwyd, gan ystyried yr ychwanegiad hwn, y byddai'r profforma cyfredol a ddefnyddir gan Arweinwyr Grwpiau'n cael ei ddiwygio i adlewyrchu'r ddyletswydd hon.

O ran Adran 4.36 eto, adran ychwanegol i'r canllawiau blaenorol a oedd yn ymwneud â'r mecanwaith i Arweinwyr Grwpiau Gwleidyddol gyflwyno adroddiadau i'r Pwyllgor Safonau am y camau yr oeddent wedi'u cymryd i gydymffurfio â'r dyletswyddau o fewn Deddf 2021. Argymhellwyd y dylid rhoi awdurdod dirprwyedig i'r Swyddog

Monitro ar y cyd â'r Cadeirydd i ddiwygio'r profforma er mwyn iddo gydymffurfio â'r ddyletswydd newydd hon.

Yn Adran 5.7 yr Atodiad, ychwanegwyd brawddeg ychwanegol ynghylch Pwyllgorau Safonau'n gweithio gyda Chynghorau Tref a Chymuned i wella safonau, fodd bynnag, nodwyd bod Aelodau Annibynnol y Pwyllgor Safonau ym Mro Morgannwg wedi bod yn cynnal ymweliadau arsylwi ers peth amser a bod y Pwyllgor Safonau'n cael gwybod am ganlyniadau'r rheiny. Trefnodd y Swyddog Monitro gyfarfodydd bob chwe mis hefyd gyda Chlercod Cynghorau Tref a Chymuned lle rhoddwyd gwybod am arsylwadau generig a lle rhannwyd arfer da a gwybodaeth yn ôl yr angen. Rhoddodd y Swyddog Monitro a/neu'r Prif Swyddog Craffu a Gwasanaethau Democrataidd adborth hefyd i Gadeiryddion a Chlercod Cynghorau Tref a Chymuned mewn perthynas â materion a godwyd ac arfer da a nodwyd yn dilyn ymweliadau o'r fath.

Cyfeiriodd y Swyddog Monitro at yr anghysondeb yn y ddogfen ym mharagraffau 4.36 a 6.4 a drafodwyd yn yr eitem agenda flaenorol a chydabuwyd mai cyngor diweddar gan Lywodraeth Cymru oedd y dylai Arweinwyr Grwpiau gwrdd â holl aelodau'r Pwyllgor Safonau.

Roedd cysoni Rhoddion a Lletygarwch ledled Cymru eisoes wedi cael sylw yn eitem yr agenda flaenorol ac roedd y Pwyllgor Safonau wedi cytuno arno ar 8 Mehefin, 2023 gydag argymhelliad i'r Cyngor Llawn i ddiwygio'r trothwy a'i ychwanegu at Gyfansoddiad y Cyngor.

O ran y ddyletswydd mewn perthynas â'r Pwyllgor Safonau yn cyflwyno Adroddiad Blynyddol i'w Awdurdod Lleol, dywedodd y Swyddog Monitro fod Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Safonau wedi cael ei gymeradwyo gan y Pwyllgor Safonau ar 8 Mehefin, 2023 ac y byddai'n cael ei adrodd yng nghyfarfod Cyngor Llawn Bro Morgannwg ym mis Gorffennaf 2023.

Wedi ystyried yr adroddiad yr oedd wedi hynny

PENDERFYNWYD –

- (1) Nodi'r adroddiad.
- (2) Rhoi'r awdurdod dirprwyedig i'r Swyddog Monitro, ar y cyd â'r Cadeirydd, i ddiwygio'r profforma Arweinwyr Grŵp, fel y bo'n briodol, o ystyried Rhan 2 adran 4 paragraffau 4.24, 4.29 a 4.36 o'r Canllawiau Statudol ac Anstatudol a gyhoeddwyd gan ddogfen Cymru ym mis Mehefin 2023.

Rhesymau dros benderfyniadau

- (1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.
- (2) Er mwyn gallu diweddarau'r profforma yn ôl yr angen yn unol â'r Canllawiau Statudol ac Anstatudol a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru ac fel yr amlinellir yn yr adroddiad.

199 GOHEBIAETH GYDAG OMBWDSMON GWASANAETHAU CYHOEDDUS CYMRU (SW/PGCD) –

Nododd yr adroddiad y byddai'r Swyddog Monitro yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i Aelodau'r Pwyllgor yn y cyfarfod dan Ran II yr agenda mewn perthynas â gohebiaeth ddiweddar a materion sy'n codi yn unol â gweithdrefnau Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru a oedd yn gyfrinachol eu natur.

PENDERFYNWYD – NODI cynnwys yr adroddiad, gan ystyried y byddai diweddariad ar yr ohebiaeth a dderbyniwyd gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ac y byddai unrhyw faterion sy'n codi dan Ran II yr adroddiad yn cael eu hystyried dan Ran II yr agenda.

200 GWAHARDD Y WASG A'R CYHOEDD –

PENDERFYNWYD – O dan Adran 100A (4) o'r Deddf Llywodraeth Leol 1972, bod y wasg a'r cyhoedd yn cael eu heithrio o'r cyfarfod ar gyfer yr eitem fusnes ganlynol ar y sail ei bod yn debygol o gynnwys datgeliad o wybodaeth eithriedig fel y'i diffinnir yn Rhan 4 o'r Atodlen 12A (fel y'i diwygiwyd) o'r Ddeddf, y cyfeirir at baragraffau perthnasol yr Atodlen mewn cromfachau ar ôl y pennawd munud.

201 GOHEBIAETH GYDAG OMBWDSMON GWASANAETHAU CYHOEDDUS CYMRU (SW/PGCD) (GWYBODAETH EITHRIEDIG – PARAGRAFFAU 12, 13 A 14) –

Fel yr amlinellwyd yn Rhan I o'r agenda, cytunwyd gan y Pwyllgor Safonau bod eitem sefydlog yn ymddangos ar agenda'r Pwyllgor er mwyn i'r Swyddog Monitro allu dweud wrth Aelodau'r Pwyllgor Safonau am ohebiaeth a dderbyniwyd gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (yr Ombwdsmon) ar unrhyw faterion sy'n codi, gyda'r eitemau'n aros yn gyfrinachol eu natur yn unol â gweithdrefn yr Ombwdsmon.

Felly, rhoddodd y Swyddog Monitro ddiweddariad llafar i'r Pwyllgor ar ohebiaeth gyfrinachol ddiweddar gyda'r Ombwdsmon. Gan nad oedd unrhyw gwestiynau mewn perthynas â'r wybodaeth a roddwyd yn y cyfarfod,

PENDERFYNWYD – NODI'r wybodaeth gyfrinachol a roddwyd gan y Swyddog Monitro yn y cyfarfod.

Rheswm dros y penderfyniad

Wedi ystyried gohebiaeth a dderbyniwyd gan yr Ombwdsmon, gan nodi ei bod yn gyfrinachol ar hyn o bryd.